

Klinisk institutt 2
Institutt for klinisk odontologi
Klinisk institutt 1
Institutt for biomedisin
Institutt for global helse og samfunnsmedisin

Referanse

2020/1005-ØRL

Dato

20.02.2020

Nye krav til utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk i vitenskapelige stillinger

Kunnskapsdepartementet har fastsatt endringer i *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger*. Virkningstidspunktet var **1. september 2019**. Endringene innebærer innskjerpede krav til **utdanningsfaglig kompetanse** (tidligere omtalt som «pedagogisk basiskompetanse») ved ansettelse i førsteamanuensisstilling og ved ansettelse i og opprykk til professorstilling

Dette berører fakultetets prosedyrer for ansettelse og opprykk. Fakultetet vil med dette brevet orientere om endringen og det pågående arbeidet som forskriftsendringen har utløst. Forskriften differensierer ikke på stillingsprosent for kravene til utdanningsfaglig kompetanse.

Bakgrunn

Alle utdanningsinstitusjoner er pålagt å utvikle nærmere kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres. Ved UiB har det vært en høring blant alle fakultetene der Universitetsstyret har bedt om innspill til revisjon av UiBs «Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse» og «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger». De reviderte reglene ble vedtatt av Universitetsstyret i august 2019 og finnes her:

- Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger: <https://regler.app.uib.no/regler/Del-3-Personal-og-HMS/3.1-Personalforvaltning/3.1.2-Regler-om-tilsetting/Reglement-for-ansettelse-i-vitenskapelige-stillinger-og-faglige-administrative-lederstillinger>
- Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB: https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/regler_for_vurdering_av.pdf

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Utdanningsutvalget ved UiB har nylig satt ned en arbeidsgruppe som skal utrede konsekvensene av forskriftsendringen i mer detalj. Dette arbeidet startet i desember 2019 og er ventet avsluttet i vårsemesteret. Instituttene vil bli holdt orientert om eventuelle endringer og nye prosedyrer når de foreligger.

Hva innebærer forskriftsendringen?

I korte trekk:

1. at det stilles *ulike* utdanningsfaglige kompetansekrav til ansatte i hhv. førsteamanuensis og professorstillinger
 - a. **førsteamanuensis** skal dokumentere gjennomført eget program (minimum 200 timer)/relevante kurs og egen praktiske undervisning, og opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå), tidligere omtalt som «pedagogisk basiskompetanse». Ved UiB utgjør dette pr i dag 20 stp, men det arbeides med å få dette endret i tråd med forskriftens krav.

De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, skal pålegges å oppfylle dem innen to år. *Instituttet har ansvar for oppfølging av dette kravet i arbeidsavtalene, og plikter å tilrettelegge for at kravet kan oppfylles. Departementet har gjort det klart i sin veiledning til forskriften at utdanningsfaglig kompetanse kan oppnås enten ved et eget 200 t. program eller gjennom en kombinasjon av relevante kurs og annen form for dokumentasjon på universitetspedagogisk kompetanse.*

- b. **professor** skal, i tillegg til de krav til grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå som er gitt til stilling som førsteamanuensis, dokumentere følgende tre kompetansekrav:
 - Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid
 - Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå
 - Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap
2. Når søker til førsteamanuensisstilling ikke innfrir kravet til utdanningsfaglig basiskompetanse, skal bedømmelseskomiteen beskrive hva som evt. mangler og som derved må følges opp innen fristen på to år etter ansettelse. For søkere til professorstilling kan man altså ikke få utsettelse for det grunnleggende kravet, og man kan ikke ansettes i eller få opprykk til professorstilling.
3. I særlige tilfeller ved stillinger med kort funksjonstid (dvs. mindre enn tre år), kan det gjøres unntak i kravene til utdanningsfaglig kompetanse. Dersom funksjonsperioden forlenges/fornyas utover unntaksperioden, skal det imidlertid stilles krav til utdanningsfaglig kompetanse. Det vil si at kravet slår inn ved fornying av åremålsstillinger.
4. Det kan gjøres unntak i kravene til utdanningsfaglig kompetanse når stillingsinnehaver ved tilsetting har mindre enn tre år igjen til pensjonsalder.
5. Utdanningsfaglig basiskompetanse skal «dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling» (§1-4 (3)). I UiBs retningslinjer beskrives dette som en utdanningsfaglig mappe bestående av oversikt over søkerens praktiske erfaring og kompetanse, dokumentasjon og et kortfattet refleksjonsnotat.

Se nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse:

<https://www.uhr.no/temasider/karrieropolitikk-2/nasjonale-veiledende-retningslinjer-for-uh-pedagogisk-basiskompetanse/>

Hva jobber fakultetet med?

Det sentrale reglementet ved UiB henviser til en rekke områder der fakultetene selv må revidere og utarbeide krav, maler, retningslinjer og veiledninger som sikrer at det kompetansekravene er i tråd med forskriften. Det medisinske fakultet arbeider derfor per i dag med konkretiseringer av følgende:

- Konkretisering av det omtalte «professortillegget», inkl. hva som bør anses som minstekrav knyttet til veiledningserfaring.
- Maler for og krav til formuleringer i utlysningstekster som tydelig kommuniserer hva kravene til kompetanse og dokumentasjon er for søkere til vitenskapelige stillinger
- Veiledninger for søkere, inkludert tips til hvordan utdanningsfaglig kompetanse kan dokumenteres. Fakultetets Enhet for læring har i sin handlingsplan for 2020 at det skal tilbys workshops i hvordan lage pedagogiske mapper som kan dokumentere utdanningsfaglig kompetanse.
- Revisjon av veiledninger for medlemmer av bedømmelseskomiteer om dokumentasjon, vurdering og vektlegging av kvalifikasjoner.
- Fakultetets utlysningstekster for professor og førsteamanuensis vil bli endret i henhold til Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB.

Dette arbeidet ses i sammenheng med en rekke andre pågående arbeider inkl. kartlegging av fakultetets ansatte når det gjelder pedagogisk basiskompetanse, prosess for fornyelse av bistillinger på åremål og innføring av meritteringsordning for fremragende undervisere. Fakultetet arbeider med reviderte rutiner for bedømming og fornying av bistillinger.

Hva må instituttene gjøre?

Fakultetet ber instituttene sette seg inn i den reviderte forskriften, UiBs reviderte «Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB» og «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger».

Vi oppfordrer instituttene til å orientere sine ansatte om endringene. Det er særlig viktig å presisere at alle ansatte i vitenskapelige stillinger bør etablere gode rutiner for å ta vare på dokumentasjon som kan inngå i deres undervisnings-CV og pedagogiske mappe (se under).

Dokumentasjon av utdanningsfaglig kompetanse

En **pedagogisk mappe** er en organisert dokumentasjon av en lærers profesjonelle utvikling og oppnådde kompetanse. Her skal den enkeltes undervisningskompetanse dokumenteres med vekt på hva som er gjort, hvordan man har utøvd sine undervisningsoppgaver, begrunnelser for egen utøvelse, samt hvilke resultat man har oppnådd. Den pedagogiske mappen kan sammenlignes med en faglig ansatts liste over og dokumentasjon av forskningsresultater gjennom publikasjoner. Med andre ord må den pedagogiske mappen oppdateres jevnlig.

En **undervisnings-CV** er gjerne ett av flere elementer som inngår i mappen. Undervisnings-CV-en er en samlet oppstilling av de pedagogiske oppgaver en underviser har hatt, gjerne fremstilt kronologisk og/eller tematisk.

En pedagogisk mappe består, i tillegg til en pedagogisk CV, et kortfattet refleksjonsnotat og vedlegg/dokumentasjon. Refleksjonsnotatet skal ta utgangspunkt i egen undervisningserfaring og omhandle oppnådde resultater, utviklingsarbeid og kontinuerlig arbeid med kvalitetsutvikling. Selvrefleksjon skal fortrinnsvis være knyttet kunnskap om studenters læring i høyere utdanning. Refleksjonsnotatet skal ha et omfang på om lag to sider.

Den pedagogiske mappen bør ikke være for omfattende, og som hovedregel vil et omfang tilsvarende 3-6 sider pluss vedlagt dokumentasjon være tilstrekkelig.

Enhet for læring sine nettsider vil bli aktivt brukt til informasjon om ordningene. Vi vil der utvikle en FAQ-side med svar på de viktigste spørsmålene om ordningene og det vil komme mal for pedagogisk mappe. Se <https://www.uib.no/med/enhetforlaering>

Vennlig hilsen

Heidi Annette Espedal
fakultetsdirektør

Ørjan Leren
seksjonssjef